

Lëk në til roor

> Nyic yith ku, dhuol ë dhulum du piny

Til roor

Lönj ke Victoria aye kóc kony tënë til roor, göör guöp təc, nääk, ku män de dël ku nhialic cı gam.

Til roor ee ba raan dö kuöc looi në wët de:

- dël, cıt, të bii yen thin, panadöny de, kuan thær ka kuan nõj yen
- nhialic cı gam ka met ë röt në duöör de nhialic
- nõk de guöp, tuaany ka tëtöök, nõjiic tëtöök thiääk ke luöi
- lönj de kóc dhiëth menh ka cuök piöc, cıtmæn në wët muk kek mıth ka kóc machok kök
- run, ye menh ka cı dhiöp, ka në wët de run abën
- tik/moc
- luoi cınë ye luöi, cıtmæn në wët cı kek kënj thiëc ka luel kë dak kek puöth në yith ken ka yekë yök ë luoi yic
- këde luoi yic, nõjiic bi raan akutnhom de thiökic ke luoi cıtmæn de akut de tacjir ka met ë röt në ajuier de këk ë luoi yic, ka tæk duöj bi röt ë kóc akutnhom yiic
- ka tö në ye guöp, cıtmæn de bær/cik, athëm, dıt/kur ë guöp, nhiëm ka köl ë dhiëth
- liëc ka tiëk
- təc cı gam në lönj
- luoi ë puöu në këk ë təc, nyic lon yen tik/moc, kóc kuany cı cak cök, rör ë röt thiääk, nyiir ë röt thiaak, mony ye tıj cı tik/ tik ye tıj moc, kóc nõj këk ë dhiëth karou, raan cı ka yenë ke dhiëth geer ka raan many ka rac

- lönj ë thiëc, cı thiaak, cı diäk, këne thiaak ka tö ë ruën cı köu tæm yic
- thiëth ka met ë röt në lon de thiëthic, ka kën röt mat ë lon de thiëthic abën
- kuat akutnhom kekë raan dö yen nõj, ka ye tıj ke nõj, tönj de kek ë kæk kek ka ye raan nyuöth.

Lui de këk ë təc cı nhiëc r raan ëke aye amæn lönj. Kæn anõjic wët luel ka imeil de këk ë təc, göt ë guöp cı kóc ka tthiëc de təc, ku nyooth ræc de ka yenë təc.

Ye tēno ye til roor ræc ke lönj

Në Victoria yic, til roor amæn lönj të cien tuön:

- tënë aniin
- yän ë pol
- thukul yenë ke piöc thin
- luoi, nõjiic lon- thää lik, lön- thää abën, lon ë kat, lon cı juiir, ku kóc luoi bi kek tıj, aya cı mæn de kóc piöc kek ë kuær ke luoi ku piöc ë luoi yic
- ka yeke yaac ku kony kony yeke kuöny kóc
- yæc ë piny ku gër ë rin kek
- akum thin ë baai kor
- akuöör yeke puöol.

Ka ye til roor

Til roor ciëeth thïn ee tuöl të cïnë raan kuöc looi në wët de këk ë ñek tö në ye guöp cï löñ kë gël.

George acïn athiëc de thok ë luoi ye yök aye tak lon ci yen piöc alëu bï luui ku aye gam yene ee wët ë cëñ ë bïi yen thïn.

Til roor cï kum köu ee tuöl të cïn ë raan abën dhal way ë kuer thöñ kekë të cïnë raan dö luöci thïn në wët de ka kek tö në yenë guöp yetök.

Bëny muk mëkthën acï kóc ë kóc yöc ë këñ thiëc awërak ken yeke kuëëth ka ke kënë gäm athör yenë wëu döm kua Ramesh acïn awëren yenë kuëëth në wët cï yen cöör.

Til roor në thiëc de lëk

Yen acï ye löñ ye köör ba ya thiëc në kuat ë lëk gël këk ë ñek guöp ë röt na bï kek lo looi në kuer de til roor.

Në athiëk de thok ë luoi yic Ally acï thiëc lon cïnë thiaak ku na cïr bï nanj mïth. Na cök yen ya raan puöth kekë thöny köör ë raan thïn. Ally akën luöci yök.

Riil ë puöu ë kóc kök bïk kóc maan

Riil ë puöu ë kóc kök pïk thëër bïk kóc maan, dhöl, ka lëët kë raan, ka akut de kóc në wët de cëñ den ka nhialic cï gam.

Kän anöñjic wët ë thok, kë cï göt, onlaany ka kë lui raan kóc loi ceñ ëke ka nhialiny de akutnhom ke tiñ yenë kóc kök riëel puöth bïk key a yot, bïk e maan ka yeke luöi tñ, rëc ë kakën ë cienj, ku yeke riëth ë lueth në kë kën kë wuöc.

Yen aya arac tënë löñ bï raan dö gäm riël ka kony bï kóc kök luöi ka rac, cïtmen de gët ayeer de wël cëel ëke ka tæk de lëk në rin ken.

Lon de këk ë puöu kök acie alëu bïk ya lui ë kóc kök ka rac, na ye yen yic ku loi në puön cïnic tiëel, cïtmen de göt ëkë bï caal në kuer yenë wël caal në puön de til wey. Wël kök luel kek ka muöñj ke kat ë raan ka nhialiny cï gam alëu bïk ya lui ka rac de kóc kök, kua kek alëu bïk ë til wey na loi kë röt në tök de këñ kabët yiic ke pïr ë juäc cï löñ ke kum cïtmen de luoi.

Yaan

Yaan ee bï raan tääu të rilic arët në wët cï yen jëem nhial në yith ke, lon de dhulum, ka cï raan dö kony bï dhulum looi, yaan amëen löñ aya.

Loi dhulum tënëñ Akutnhom/Commission

Na ye tak yïn acï yonj, luöi këk ë tëc, yaan ka luöi karac, jam ke yook. yök alëu buk yïn tuöc lëk ke kuer ë dhulum. Na cï yök lëu yïn ë kuny ke yïn abuk them bï tuöc tënëñ raan lëu yïn ë kuny.

Yïn alëu aya ba dhulum looi tënë yook në tuc de juöop ka imeil ka tëëu në pom de dhulum në onlaany da yic. Yïn alëu ba dhulum looi në thonj dun nhial ka yïn alëu ba yook cöol ku yök alëu buk yïn kony ë gëtpiny de dhulum du. Yen acïn wëu yeke nyaai ba dhulum looi tënëñ yook ku yïn acie köör raan nyic löñ ba dhulum looi.

Commission abï them bï yïn kony në dhöl de dhulum du, kua yök acie wët du ye luëel tënë yïn ka tënë raan ka manëthema yen nönj yïn dhulum në wët de.

Të tëëu yïn dhulum du yöt yök abï jam ke yïn në wët de dhulum du ku yök alëu buk yïn thiëc lëk kök juëc. Yök alëu buk jam ke yïn në them buk dhulum du dhöl në ker de door ë kóc ku të yuic yïn yen ben dhök thïn.

Yen abĕn, Commission abĭ jam kek raan ka manĕthĕma yen nŏŋ yĭ dhulum thĭn, gĕmĕ kek bak awĕrenĝ de dhulum du thiĕc kek bĭk naŋ ka luel ĕke. ȳok abĭ yĭn lĕk ka cĭ kek luel dhuk kek dhulum du nhom.

Tĕdŏ nĕ ȳĕn lik kŏk ȳok alĕu buk tak buk cuŏk lui kekĕ dhulum du. Na cĭ kĕn tuŏl ke yĭn abuk cuŏl ku lĕĕr ku yĭc yĭn ye wĕt ĕgu.

Tĕdŏ nĕ ȳĕn kut kŏk ȳok abĭ yĭn kony ku raan ka manĕthĕma yen nŏŋ yĭn dhulum thĭn them ba kuer yŏk ba dhulum thŏl nĕ dhŏl de dŏŕ. Dhŏl de dŏŕ ĕlĕu bĭ rot looi nĕ amat ĕ nyin ken yĭn yic, nĕ jam de telepun ka nĕ imeil ka wĕl tooc ĕke nĕ kuer de raan loi dŏŕ. Dhuluum alĕu bĭ kek ya thŏl nĕ kuer kuŏtiic, cĭtmen de malec, gĕr de wĕl cĭ kek juiir ke luoi, piŏŏc de koc ĕ luoi ka acut de wĕu.

Nĕ wĕt de Commission

Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission Akut ĕ lŏŋ lĕĕu nhom nŏŋ riĕl nĕ lŏŏŋ kadiĕk cŏk:

- *Equal Opportunity Act 2010*
- *Racial and Religious Tolerance Act 2001*
- *Charter of Human Rights and Responsibilities Act 2006*

Kony kony ke Commission:

- laany de telepun ĕ thiĕc cĭ wĕu yeke tĕĕu piny
- kuŏny de thŏl akĕĕk puŏth ku cĭn wĕu yeke nyaai
- lĕk ku piŏŏc nĕ wĕt de ka yeke yŏk dhŏŋ nhĭim, til roor nĕ wĕt de kuat ku nhialic cĭ gam ku Charter of Human Rights and Responsibilities
- kony kony ke piŏŏc, piŏc ĕ kuer ke luoi ku thiĕc de thok nŏŋĝ nyĭc.

Alim ba jam ke ȳook nĕ lĕk kĕ ka yeke yŏk thŏŋ nhĭim ku yith ke raan.

Ja ke ȳook

Laany de Thiĕc: 1300 292 153

Athook/ koc ĕ thok waaric: 1300 152 494

Imeil: enquiries@veohrc.vic.gov.au

Level 3, 204 Lygon Street, Carlton Victoria 3053

Telepun: 1300 891 848

Fax: 1300 891 858

TTY: 1300 289 621

Webthait: humanrightscommission.vic.gov.au

Online complaint form (pom de dhulum ŏnlaany): humanrightscommission.vic.gov.au/complaints

